

3194 SAYILI İMAR KANUNUNA GÖRE DÜZENLENMİŞ BULUNAN İMAR YÖNETMELİKLERİNE SİĞİNAKLARLA İLGİLİ EK YÖNETMELİK

Bayındırlık ve İskan Bakanlığından:
Yayımlandığı Resmi Gazete Tarihi: 25/08/1998
Yayımlandığı Resmi Gazete No: 19910

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Yasal Dayanak

Amaç

Madde 1 - Bu Yönetmelik, sığınakların çeşit, özellik, yapım, kullanım ve muhafazasına ilişkin usul ve esasları düzenler.

Kapsam

Madde 2 - Bu Yönetmelik;

3194 sayılı İmar Kanunu'na göre düzenlenmiş bulunan İmar Yönetmeliklerinin uygulandığı alanları,

3194 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi gereğince imar mevzuatı yönünden belediyelerin görev alanlarına giren yerleri,

Ülkemizde çeşitli harp silah ve vasıtalarının tesirlerine karşı imar mevzuatına göre yapılacak sığınak çeşitleri ve bunların nerelerde, ne suretle, kimler tarafından yaptırılacağına, kullanılacağına, bakım ve muhafazalarına ilişkin hükümleri, kapsar.

Yasal Dayanak

Madde 3 - Bu Yönetmelik 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 36 ve 44 üncü maddeleri gereğince hazırlanmış olup, 09/05/1985 gün, 18749 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan İmar Kanunu'na istinaden çıkarılan ve 02/11/1985 gün, 18916 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Yönetmeliklere ektir.

İKİNCİ BÖLÜM

Sığınakların Tanımı, Çeşitleri ve Özellikleri

Sığınak

Madde 4 - Nükleer ve konvansiyonel silahlarla, biyolojik ve kimyevi harp maddelerinin tesirlerinden ve tabii afetlerden insanlarla, insanların yaşaması ve ülkenin harp gücünün devamı için zaruri canlı ve cansız kıymetleri korumak maksadıyla inşa edilen korunma yerleridir.

a) Kullanacaklara göre sığınak çeşitleri,

b) Kullanım amacına göre sığınak çeşitleri,

Kullanacaklara Göre Sığınak Çeşitleri

Madde 5 - Sığınaklar korunacak veya korunacakların durumuna göre ikiye ayrılır.

a) Özel Sığınaklar: Evlerde, resmi ve özel idare, fabrika ve müesseselerin bodrumlarında veya bahçelerinde yapılır. Buralarda oturan aile, memur ve işçilerin korunmasını sağlamak amacıyla yapılan yapılardır.

b) Genel Sığınaklar: Nüfus ve trafik yoğunluğunun fazla olduğu yerlerde dışarıda bulunan halkın korunmasını sağlamak amacıyla yapılan yapılardır.

Kullanım Amacına Göre Sığınak Çeşitleri

Madde 6 - Sığınaklar kullanma amaçlarına göre ikiye ayrılırlar:

a) Basınç Sığınakları: Nükleer silahların ani (ışık, ısı, basınç ve ilk radyasyon) ve kalıntı (radyoaktif serpinti) etkileriyle konvansiyonel silahların tesirlerine, kimyasal ve

biyolojik harp maddelerine karşı korunmak amacıyla Devlet tarafından inşa edilen sığınaklardır.

b) Serpinti Sığınakları: Nükleer silahların radyoaktif serpinti etkilerine karşı korunmak amacıyla inşa edilen sığınaklardır. Bu sığınaklar; kimyasal ve biyolojik harp maddelerine, nükleer silahların zayıflamış basınç ve ısı tesirlerine ve konvansiyonel silahların parça tesirlerine karşı da korunmayı sağlamak için inşa edilen sığınaklardır.

Serpinti sığınakları bina ve tesislerin bodrum katlarında yapılır. Mümkün olmadığı takdirde bahçelerinde, toprağın yapısına göre yer üstünde veya yer altında yapılır ve TAKS hesabına dahil edilir.

Serpinti Sığınaklarının Özellikleri ve Yapılışları

Madde 7 - (Değişik fıkra: 02/09/1999 - 23804 sayılı R.G. Yön/1. md.) Özel sığınaklardan olan serpinti sığınaklarının inşasında aşağıdaki hususlara uyulur:

a) Büyüklük: (Değişik bent: 02/09/1999 - 23804 sayılı R.G. Yön/1. md.) Kişi başına en az 1 m' lik yer ayrılır. Kişi adedi inşaat alanının 20 sayısına bölünmesi suretiyle bulunur. İç yüksekliği ise 2.40 m. den aşağı olamaz.

b) Duvar Kalınlığı: 60 cm. beton, 75 cm. tuğla veya taş ya da 90 cm. sıkıştırılmış topraktan olmalıdır. Bahçelerde yapılacak yer altı veya yer üstü serpinti sığınaklarında döşeme ve tavan kalınlıkları için de bu ölçülere uyulur.

c) Giriş Yeri: Sığınığın girişi demir kapılı ve en az bir adet dik açı dönüşlü olmalıdır.

d) Havalandırma: Sığınığın çeşidi ne olursa olsun hem mekanik ve hem de tabii havalandırma ile yeterli olmalı, mekanik havalandırmanın kapasitesi; 25 kişiden az insan barındıracak sığınaklarda 0,75 m

/sn (Tek Menfez: 60x40 cm.; İki Menfez: 45x27 cm.; Üç Menfez: 35x24 cm.) ve 25-50 kişi barındıracak sığınaklarda 1,5 m

/sn (Tek Menfez: 100x50 cm.; İki Menfez: 60x40 cm.; Üç Menfez: 50x33 cm.) 50 kişiden fazla insan barındıracak sığınaklarda ise 2m³/sn (Tek Menfez: 100x67 cm.; İki Menfez: 75x45 cm.; Üç Menfez: 55x40 cm.) olmalıdır.

Havalandırma sistemi klima cihazı, menfezler veya yapı perdesi ile sağlanmalıdır. Radyoaktif tozların sığınak içine girmesini önleyici hava filtresi, hava borusuna konulmalıdır.

e) Hijyen tedbirleri: Çöplerin ve insan pisliklerinin kolayca atılmasını sağlayıcı özellikte olmalı, mümkünse kanalizasyona bağlanmalı ve alafranga hela kullanılmalıdır.

(Ek fıkra: 02/09/1999 - 23804 sayılı R.G. Yön/1. md.) Serpinti sığınaklarında özrürlülere ilişkin standartlar da dahil olmak üzere Türk Standartları Enstitüsünce hazırlanan tüm standartlara uyulur. Türk Standartları Enstitüsü standartlarının yukarıdaki ölçü ve miktarlardan daha küçük olması halinde bu madde hükümleri geçerlidir.

Serpinti Sığınaklarının Yapılacakları Yer, Tesis ve Yapılar

Madde 8 - Serpinti sığınakları, belediye ve mücavir alan sınırları içinde ve dışında imar planı bulunan ve bulunmayan alanlardaki, binalarda yapılır.

Ancak;

a) 8 daireden az bağımsız bölümü olan konutlarda,

b) (Değişik bent: 02/09/1999 - 23804 sayılı R.G. Yön/2. md.) İnşaat alanı 800 m den az olan işyerlerinde,

c) (Değişik bent: 02/09/1999 - 23804 sayılı R.G. Yön/2. md.) İnşaat alanı 800 m den az olan konut ve işyeri olarak kullanılan yapılarda,

d) Belediye ve mücavir alanlar dışında köy nüfusuna kayıtlı ve köyde sürekli oturanlar tarafından yapılan ve ruhsata tabi olmayan yapılarda,

Sığınak yapma zorunluluğu aranmaz.

e) (Değişik bent: 02/09/1999 - 23804 sayılı R.G. Yön/2. md.) Bir imar parselinde birden fazla bina bulunması durumunda, bunların inşaat alanları toplamının 800 m' yi aşması halinde, parselde ortak tek bir sığınak yapılabileceği gibi birden fazla da yapılabilir.

Sığınakların Kimler Tarafından Yaptırılacağı

Madde 9 - Resmi ve özel bütün tesis ve yapılarda yaptırılacak sığınakların yapım ve bakım giderleri bu yerlerin malik ve idareleri tarafından karşılanır.

Gerektiğinde Genel Sığınak Olarak Kullanılacak Yerler

Madde 10 - Yapılacak metroların gerektiğinde genel sığınak olarak inşa edilmeleri esastır.

Sinema, tiyatro, eğlence yeri, otopark, garaj, kapalı çarşı ve pasaj gibi yapı ve tesislerin yeraltında inşa edilmelerini teşvik için belediyelerce her türlü kolaylık sağlanması ve buraların gerektiğinde genel sığınak olarak kullanılması için gerekli tedbirlerin alınması zorunludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Diğer Hükümler

Sığınakların Bakımı, Muhafazası ve Denetimi

Madde 11 - Sığınaklar konusunda özel kanunların İmar Kanunu'na aykırı olmayan hükümleri de uygulanır.

Madde 12 - Bu yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapı kullanma iznine bağlanmış ve bağlanacak yapılardaki sığınak olarak kullanılacak yerler mülki idare amirliğince tespit edilerek sığınak kayıt defterine işlenir.

Resmi ve özel bütün tesis ve binalara ait sığınakların bakım ve muhafazası sığınanın bulunduğu binanın görevlendirilen yöneticisi denetiminde bina koruma amirince sağlanır.

Meskenlerdeki sığınakların bakım ve muhafazası ise, bina malik ve yöneticilerince sağlanır.

Sığınak ve sığınak olarak kullanılacak yerlerin denetimleri, Mülki İdare Amiri'nin sorumluluğunda belediyeler ve mahalli sivil savunma birimlerince yapılır.

Sığınakların Tapuya Tescili

Madde 13 - Yapıların bodrum katlarında veya bahçelerinde yapılacak sığınaklar kat maliklerinin müşterek mülkü olarak tapuya tescil edilir. Sığınaklar Kat Mülkiyeti Kanunu'nda belirtilen ortak alanlardan olup bu hali ile yönetilir. Bu sığınaklar bağımsız olarak sığınak amacı ile olsa dahi satılamaz, kiralanamaz, devredilemez ve amacı dışında kullanılamaz.

Yapı Ruhsat ve Kullanma İzinlerinin Verilmesi

Madde 14 - Sığınakların yapımı zorunlu bulunan bina ve tesislere gerekli sığınak yeri ayrılmadıkça yapı izni, sığınak tesis edilmedikçe de kullanma izni verilmez.

Yapı ruhsatı verilen bina ve tesislere yapı kullanma izin belgesi verilmeden önce, ilgili idarelerce mülki idare amirliklerinin sığınanın Yönetmelik hükümlerine uygun olduğuna ilişkin yazılı görüşünün alınması zorunludur.

Oturma ve kullanma izni verilmiş yapıların sığınak olarak ayrılmış bölümlerinde yapı değişikliği yapılamaz. Ancak sığınak özelliğini kaybetmemek ve gerektiğinde sığınak olarak kullanılmak üzere mülki amirin izniyle barışta başka amaçlarla kullanılabilir.

Bu hükümlere uyulmadığı tespit edildiği takdirde mülki amirlik ve belediyeler tarafından yapılacak tebligat üzerine maliki, müteahhidi veya yöneticisi tarafından en geç üç ay içerisinde bu aykırılık giderilir. Süresi içerisinde aykırılığın giderilmemesi durumunda bu hizmet mülki amirlik ve belediyeler tarafından yapılır ve karşılığı imar mevzuatı hükümlerine göre ilgililerden tahsil olunur.

Madde 15 - (Değişik madde: 02/09/1999 - 23804 sayılı R.G. Yön/3. md.)

İmar planlarında genel sığınak yerleri belirlenerek işaretlenir. İmar planları ve belediye meclisi kararları ile bu Yönetmeliğe aykırı hüküm getirilemez.

Madde 16 - Sığınaklarda bulundurulacak malzemeler, sığınak amirlerinin görevleri ve sığınaklarda nasıl hareket edileceğine ilişkin kurallar İçişleri Bakanlığınca çıkartılacak genelge ile düzenlenir.

Madde 17 - Bu Yönetmelik yeni yapılacak kamu yapılarında yayımı tarihinden itibaren uygulanır. Halen kullanılmakta olan ve inşaatı devam eden kamu yapılarında gerektiğinde sığınak olarak tadil edilebilecek mahaller şimdiden belirlenecektir.

Sorumlu Makam

Madde 18 - Bu Yönetmeliğin uygulanmasından belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediyeler, bu alanlar dışında valilikler yetkili ve sorumludur.

Madde 19 - Bu Yönetmeliğin uygulanmasında yapımla ilgili konularda tereddüde düşülen hususlarda Bayındırlık ve İskan, sair hususlarda İçişleri Bakanlığı'nın yazılı görüşü alınır ve bu görüşe uyulur.

Cezai Hükümler

Madde 20 - 03/05/1985 tarih ve 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 42 nci maddesi gereğince, bu Yönetmelik hükümlerine uymayan yapı ilgilileri hakkında mezkûr Kanunun sözü edilen maddesine göre işlem yapılır.

Yürürlükten Kaldırma

Madde 21 - 3030 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan Belediyeler Tip İmar Yönetmeliğinin 51. Madde 3. Fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yürürlük ve Yürütme

Yürürlük

Madde 22 - Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı tarafından müştereken hazırlanan bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 23 - Bu Yönetmelik hükümlerini Bayındırlık ve İskan Bakanı yürütür.